

PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy	Základní škola ŠKOLAMYŠL, Boženy Němcové 150, Litomyšl
Zřizovatel	Školamyšl, z.s.
Ředitelka	Mgr. Radoslava Renzová, DiS.
Telefon	774 500 580
E-mail	radka.renzova@skolamysl.cz

Výchovný poradce	Mg. Božena Hanusová
E-mail	bozena.hanusova@skolamysl.cz
Konzultační hodiny	po telefonické domluvě kdykoliv

Školní metodik prevence	Mgr. Hana Májková
E-mail	hana.majkova@skolamysl.cz
Konzultační hodiny	po telefonické domluvě kdykoliv

Speciální pedagog	Sára Hajli
E – mail	sara.hajli@skolamysl.cz
Konzultační hodiny	po telefonické domluvě kdykoliv

ZŠ	Počet tříd	Počet žáků
1. stupeň	4 (dva ročníky spojené)	46
2. stupeň	4	32
Celkem	9	78

1.1 Použité terminologie a zkratky

MPP – Minimální preventivní program

ŠMP – Školní metodik prevence

VP - Výchovní poradce

PP - Primární prevence

PPP – Pedagogicko-psychologická poradna

OSPOD – Odbor sociální a právní ochrany dětí

NNO - Nestátní nezisková organizace

OMP - Okresní metodik prevence

ŠPP – Školní poradenské pracoviště

2. ÚVOD

Nárůst rizikového chování obecně včetně rizik návykových látek se týká i populace mládeže a dětí školního věku. Děti, které navštěvují základní školu, patří k nejohroženější skupině.

Primární prevenci právě v době základní školní docházky má poskytnout Žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku. Z tohoto důvodu vznikl program primární prevence rizikového chování včetně primární prevence užívání návykových látek.

Minimální preventivní program vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č. j. 21291/2010-28 a Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže.

Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit, program je nejméně jednou ročně vyhodnocován, sleduje se účinnost, průběh, měří se efektivita jednotlivých aktivit.

3. VSTUPNÍ INFORMACE

3.1 Charakteristika regionu a školy

Region Litomyšlsko, kde se nachází naše škola, patří do okresu Svitavy a je charakteristický malým průmyslem a tím menším počtem pracovních příležitostí, takže jeho ekonomicky aktivních obyvatel z větší části za prací dojíždí. Nezaměstnanost v regionu je pod republikovým průměrem a činí 3,0% (údaj ČSÚ pro 3.Q 2017). Naše škola je přímo ve městě Litomyšl, jedná se o město s malým průmyslem s cca 10 000 obyvateli.

3.2 Charakteristika školy

Škola stojí v centru města v dostatečné vzdálenosti od frekventovaných komunikací. Jedná se o úplnou ZŠ, jejímž zřizovatelem je spolek Školamyšl. Školu navštěvují žáci, kteří jsou z různých částí města, většinou z rodinné zástavby, součástí jsou i dojíždějící děti z okolních vesnic a měst. Ve třídách jsou integrováni žáci s poruchami chování, učením, tělesně postižení, sluchově postižení, žáci jiných národností a národnostních menšin. Škola je prostorově kompaktní, a tak neexistují prostory, kde je možno zásadně předpokládat výskyt rizikového chování u žáků.

3.3 Charakteristika pedagogického sboru

Na škole vyučují pedagogové s příslušným vzděláním. Někteří si vzdělání doplňují.

3.4 Informační zdroje

- Informace od OMP
- Informace získané z odborných seminářů a pracovních setkání ŠMP
- Internetové stránky zaměřené na oblast rizikového chování
- Poznatky získané na základě vlastního šetření
- Informace získané od pracovníků a žáků školy
- Informace získané od školních metodiků prevence z jiných škol v regionu
- Informace z médií

4. MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

4.1 Cílová rizika a témata

Primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti naší školy je zaměřena na:

- a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků:
- záškoláctví
 - šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus
 - kriminalita, delikvence
 - užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky (OPL) a onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek
 - závislost na politickém a náboženském extremismu
 - netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:
- domácího násilí
 - týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání
 - ohrožování mravní výchovy mládeže
 - poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

Témata primární prevence ve škole

Primární prevence rizikového chování je zaměřena na:

- předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků: šikana (zejména posilování a rozvoj mezilidských vztahů), násilí, kriminalita, delikvence, vandalismus, rasismus, xenofobie, užívání návykových látek (zejména tabáku, alkoholu...), onemocnění HIV/AIDS, právní odpovědnost, zdravý životní styl, poruchy příjmu potravy, záškoláctví, netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling), prevence kriminality a delikvence, ekologie ad.
- rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech: šikany, domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování výchovy mládeže, poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie) atd.

Základním principem strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže ve školství je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti.

Nespecifická primární prevence zahrnuje veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

Specifická primární prevence zahrnuje aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:

- a) všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,
- b) selektivní prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového chování,
- c) indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování.

4.2 Cílové skupiny

- a) Hlavní cílovou skupinu tvoří žáci 1. - 9. ročníku školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem jiných národností, dětem s nízkým hodnocením a s některými typy specifických vývojových poruch chování.
- b) Pedagogové, se zvláštním přihlédnutím k pedagogům bez odborné kvalifikace.
- c) Rodiče dětí navštěvujících naši školu.

4.3 Cíle prevence na škole

Dlouhodobým cílem prevence na škole je ve spolupráci s rodiči a ostatními institucemi formovat osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a činit správná rozhodnutí. Osobnost, která si bude vážit svého zdraví, bude si umět zorganizovat svůj vlastní volný čas a bude umět zvládat sociální dovednosti.

Činnost školy zaměřit na podmínky vzdělávání, ve kterých si žáci upevňují pozitivní vlastnosti a návyky, které jim pomohou v krizových situacích přijmout nejvhodnější řešení.

Posilovat komunikaci mezi učitelem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů a překonávání překážek. Zároveň posilovat otevřenou komunikaci mezi dětmi v prostředí třídních kruhů či školního sněmu. Vytvářet podmínky pro kladné postoje pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy k problematice prevence rizikového chování.

Střednědobé cíle:

- 1) zajistit pravidelnou práci s třídním kolektivem (třídní učitel, ŠMP, ŠP, VP),
- 2) podporovat vzájemnou komunikaci a spolupráci žáků (formy výuky, třídní kruhy, ..),
- 3) pravidelná neformální setkávání pedagogů,
- 4) podporovat u rodičů zájem o dění ve škole (rodičovské kavárny, třídní setkání, triády),
- 5) prohlubovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v daných tématech,
- 6) podporovat pravidelné a efektivní třídní aktivity za účelem stálého a včasného monitorování, možných problémů k řešení.

Krátkodobé cíle:

- 1) zpracovat problematiku primární prevence rizikového chování do vzdělávacího obsahu ŠVP,
- 2) zorganizovat aktivity s pracovníky OSPOD (kurátorem pro mládež), Policií ČR, PPP s tématy prevence rizikového chování,
- 3) zajistit ve spolupráci s SVP ALFA Svitavy pro realizaci spolupráce na tématech MPP,
- 4) zapojovat děti do přímé spolupráce na aktivitách školy a mapování rizikových situací,
- 5) podporovat aktivity zaměřené na vhodné využití volného času dětí v aktivitách školy,
- 6) řešit aktuální problémové situace v oblasti rizikového chování,
- 7) zajistit proškolení učitelů v oblasti prevence rizikového chování,
- 8) nabídnout besedy s odborníky v oblasti PP využít potenciál rodičů našich žáků, zajistit pro rodiče informační materiály k problematice rizikového chování,

4.4 Témata prevence a ukazatelé úspěšnosti

Prevence drogových závislostí, alkoholu a kouření

- Předcházet užívání návykových látek, včetně alkoholu a tabáku.
- Oddálit první kontakt s návykovými látkami.
- Podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti.
- Podněcovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem.

Ukazatelé úspěchu

- Mezi žáky nekolují zažitá mýta o drogách.
- Žáci znají negativa i pozitiva OPL.
- Počet experimentů s drogou je nižší oproti normálu.
- Ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci žáků, vycházející z jejich potřeb, nápadů.
- Žáci vyhledávají mimoškolní činnosti.
- Žáci mají zájem o návštěvy odborníků a potřebu diskuse na toto téma s učiteli.
- Žáci jsou dobře informováni a vědí, na koho se obrátit.

Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů

Prevence projevů xenofobie, rasismu a antisemitismu

Základem prevence šikany a násilí na školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky (a mezi žáky a učiteli). Školy a školská zařízení při efektivní realizaci prevence šikany usilují o vytváření bezpečného prostředí a za tím účelem:

- Podporovat solidaritu a toleranci.
- Podporovat vědomí sounáležitosti.
- Posilovat a vytvářet podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy.
- Uplatňovat spolupráci mezi dětmi a rozvíjet jejich vzájemný respekt.
- Rozvíjet jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.
- Předcházet šikaně, jejím projevům, stádiím a formám.
- Předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu.
- Vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu.
- Posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy.

Další cíle:

- Realizovat pravidelné třídnické hodiny.
- Podporovat sociální dovednosti žáků vůči tlaku vrstevnické skupiny.
- Zajistit bezpečnost žáků ve škole před vyučováním, o přestávkách mezi vyučovacími hodinami, mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, při přecházení do šk. jídelny, především vzhledem k rizikovým místům školy.
- Při rozpoznávání šikany postupovat dle pokynů MŠMT ad.

Ukazatelé úspěchu

- Mezi žáky nebudí šikana.
- Mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí.
- Samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní.
- Mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety).
- Mezi žáky panuje atmosféra důvěry a bezpečí.
- Zajímají se o multikulturní společnost a postoje (rasismus, atd.).
- Znají rizika extremistických organizací, ideologií, sekt atd.
- Mají potřebu řešit své konflikty a pod uč. dohledem hledat řešení.
- Jeví zájem o návštěvy odborníků.

Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění

Prevence sexuálního zneužívání a týrání - sexuální výchova

- předcházet rizikovému sexuálnímu chování – promiskuitě, nebezpečím, nechráněného styku, nemocem..
- předcházet rizikům předčasného sexuálního života – právní odpovědnost, citová nevyzrálость, antikoncepce, potraty, ..
- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska, ...
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání – pedofilie, sexuálního zneužívání, pornografie, znásilnění, ..
- předkládat témata sexuální výchovy jako přirozenou věc – pohlavní styk, odlišnosti obou pohlaví, homosexualita, úchyly,..
- podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům (první vztahy - lásky, růst a změny sekundárních pohl. znaků,...)

Ukazatele úspěchu:

- Žáci lépe rozumí svým citům a tělesným změnám – nestydí se za ně...
- Žáci dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání
- Žáci dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání (fyzická a psychická stránka)
- Žáci k sexu zaujmají zodpovědný postoj – znají rizika i pozitiva
- Žáci dávají přednost dlouhodobým vztahům postavených na lásce, partnerství a přátelství
- Žáci mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, mateřství, ...
- Žáci se orientují v problematice sexuální výchovy, vědí na koho se obrátit s problémy apod.
- Žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli

Prevence kriminality a delikvence (dle pokynu MŠMT), právní odpovědnost

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus,...)
- předkládat a vysvětlovat modelové situace a zasazovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- zasvětit žáky do základních ustanovení Trestního zákoníku, Školního řádu, pravidel obecně, ...
- zasadit se o to, aby žáci znali svá práva ve společnosti - dětská práva, Chartu práv dítěte, Ústavu ČR apod.
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování

Ukazatelé úspěchu

- Žáci si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu
- Žáci znají školní řád a jsou srozuměni s důsledky případného porušení
- Žáci respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- Žáci vědí, na koho se obrátit v případě potíží, a to nejen na půdě školy
- Škola má nižší výskyt kriminality
- Žáci mají důvěru v pedagogický sbor

Prevence záškoláctví

- snížit počet zameškaných hodin
- spolupracovat s jinými subjekty na dodržování povinné školní docházky (sociální odbor, policie)

Ukazatelé úspěchu

- počet zameškaných neomluvených hodin je nízký až nulový
- Žáci jeví zájem o výuku a jiné školní aktivity - cítí potřebu vzdělání
- Škola má dobré vztahy s úřady a jinými subjekty

Zdravý životní styl

Prevence vzniku poruch příjmu potravy

Ekologie

- podporovat zdravý životní styl Žáků – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres,...
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit žáky s různými styly života – vrcholový sport, modelky (plastická chirurgie), vegetariánství, život v komunitách,...
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC) – ideál krásy, odtržení od reality, módní trendy atd.
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie, diety, obezita,...
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- naučit žáky poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném
- záchranném systému

Ukazatelé úspěchu

- Žáci mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí
- odpočívat – relaxovat...
- Žáci dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...)
- Žáci znají negativa a pozitiva různých stylů života
- Žáci přemýšlí o vlivu medií a reklamy na jejich život a mají potřebu o tom
- diskutovat
- Žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, Reality show, výherní automaty, sázení,...
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog – znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling,...
- stanovit a posilovat v žácích pravidla pro užívání virtuálních drog

Ukazatelé úspěchu

- Žáci znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog
- Žáci si jsou vědomi pravidel pro užívání virtuálních drog a znají následky jejich porušování
- Žáci nevyhledávají pouze hry s tematikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů

4.5 Řízení a realizace preventivních aktivit

Ředitelka školy:

Vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování zejména:

- zabezpečení poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování,
- koordinací tvorby a kontrolou realizace včetně pravidelného vyhodnocování Minimálního preventivního programu a začleněním školního preventivního programu do života školy,
- řešení aktuální problémy související s výskytem rizikového chování ve škole,
- jmenuje školního metodika prevence - pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti předpoklady a umožní mu studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování,
- vytvoří prostor pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci ve škole,
- podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, školního speciálního pedagoga, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Minimálního preventivního programu,
- spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence,
- podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na využívání volného času žáků se zřetelem k jejich zájmům a jejich možnostem a spolupráci se zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.

Školní metodik prevence a v jeho zastoupení výchovný poradce:

Provádí metodické a koordinační činnosti:

- Koordinuje tvorbu a kontrolu realizace preventivního programu školy.
- Koordinuje a participuje na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů.
- Metodicky vede činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).
- Koordinuje přípravu a realizaci aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.
- Koordinuje spolupráci školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- Kontaktuje odpovídající odborné pracoviště a participuje na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- Shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.

V rámci informační činnosti:

- Zajišťuje a předává odborné informace o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Prezentuje výsledky preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vede a průběžně aktualizuje databázi spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).

V rámci poradenské činnosti:

- Vyhledává a orientačně šetří žáky s rizikem či projevy rizikového chování; poskytuje poradenské služby těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťuje péči odpovídající odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).
- Spolupracuje s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
- Připravuje podmínky pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Třídní učitel: (ve vztahu k primární prevenci):

- Spolupracuje se školním metodikem prevence (VP) na zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci Minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě.
- Formuje vytváření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu s ostatními pravidly a školním řádem, dbá na jejich dodržování (vytváří otevřenou bezpečnou atmosféru a pozitivní sociální klima ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy.
- Zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy.
- Získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštěnostech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

Pedagogové:

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod ŠVP školy. Na pedagogických radách vzájemně hodnotí dané období, konzultují případné problémy, navrhují opatření.

4.5 Metody a formy práce

V rámci výuky budou využívány následující metody a formy práce:

- aktivní sociální učení dětí navzájem
- školní kruhy
- sdílení informací
- individuální přístup k žákům
- samostatná práce
- přednášky, besedy
- dramatická výchova, sociální hry, hraní rolí, obhajoba názoru, trénování způsobu odmítání
- skupinová práce ve třídě

- projektový výuka apod.

4.6 Tým, jeho vzdělávání a supervize

Základ realizačního týmu tvoří školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog, psycholog a vedení školy, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště. Do týmu patří celý kolektiv pedagogů, především však třídní učitelé.

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s prevencí rizikového chování spočívá v samostudiu všech učitelů školy a především školního metodika prevence. Pro pedagogy podílející se na realizaci MPP je metodickým pomocníkem školní metodik prevence, který pro ně vyhledává nové informace a podněty.

5. PRIMÁRNÍ PREVENCE V RÁMCI VÝUKY PŘEDMĚTŮ

Prevence rizikového chování je součástí ŠVP. Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v hodinách:

- občanské výchovy
- chemie, přírodopisu, přírodovědy
- člověk a jeho svět
- center
- zeměpisu a dějepisu
- českého jazyka
- tělesné výchovy

Různé aspekty preventivního působení jsou mezipředmětově koordinovány. Prevenci aktuálně provádíme, když nastane vhodná situace (např. dotazy dětí, schůzka rodičů, problém ve třídě).

I. stupeň

Na konci vzdělávacího období děti:

- definují rodinu jako zázemí a útočiště,
- zvládají rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými,
- mají základní sociální dovednosti,
- umí se chránit před cizími lidmi,
- mají základní zdravotní návyky,
- efektivně organizují svůj volný čas,
- rozliší léky a návykové látky,
- znají negativní účinky alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách,
- mají představu o následcích užívání návykových látek,
- umí odmítnout.

II. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci tak, aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesytení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech občanská výchova, výchova ke zdraví, etika, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinové práce, besed, přednášek.

Žáci po absolvování ZŠ se:

- orientují v základních návykových látkách,
- znají jejich účinky na lidský organismus,
- orientují se v problematice závislostí,
- vnímají základní právní normy,
- vědí, jak získat kontakty pro řešení dané problematiky,
- posilují své sebevědomí,
- rozhodují a dokáží „řici NE“,
- zaujmají zdravý životní postoj,
- orientují se v problematice sexuální výchovy,
- brání se různým formám násilí - vědí, kde hledat pomoc,
- mají základní sociální dovednosti.

6. PRIMÁRNÍ PREVENCE - NÁVRH TÉMAT

3. až 5. ročník

- Dopravní výchova
- Zdraví a zdravá výživa
- Prevence kouření a alkoholu
- Klima třídy
- Bezpečně v kyberprostoru

6. ročník

- Adaptační aktivity
- Spolupráce a klima třídy
- Čas proměn
- Bezpečně v kyberprostoru

7. ročník

- „Beseda na aktuální téma“
- Aktivity na téma „Bezpečně v kyberprostoru“
- Trestní zodpovědnost, trestní činnost

8. ročník

- Trestní zodpovědnost- policie ČR, kurátor
- Kyberšikana
- Jsem to já - poruchy příjmu potravy
- Drogy
- Klima třídy
- Láska, sex a něžnosti

9. ročník

- Trestní zodpovědnost- policie ČR, kurátor
- Jsem to já- poruchy příjmu potravy
- Drogy
- Klima třídy

7. PREVENCE ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Školní neúspěšnost je z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického chápána jako selhávání nezletilého v podmínkách školního edukačního programu nejen špatným prospěchem, ale také vytvářením negativních psychických postojů a emočních stavů ve vztahu k vlastnímu učení, ke vzdělávání, k učitelům a obecně ke škole. Nejedná se pouze o špatný prospěch, ale rovněž o vytváření negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, vzdělávání, učitelům a škole obecně. Bývá důsledkem nevyváženosti ve vývoji osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci, volných vlastnostech a v neposlední řadě také v rodinném prostředí. Neprospěch je téměř vždy způsoben souborem mnoha příčin, které je třeba včas rozkrýt a přijmout účinná opatření směřujících k nápravě. Podpora školního úspěchu vychází zejména z atmosféry školy, ve které je podporováno učení každého žáka, tedy dobrými mezilidskými vztahy jak mezi žáky, tak mezi žáky a pedagogy.

Škola sleduje a vyhodnocuje úspěšnost žáků v průběhu, při ukončování vzdělávání a v dalším vzdělávání či profesní dráze a aktivně s výsledky pracuje v zájmu zkvalitnění vzdělávání.

Faktory školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vymezena řadou faktorů, především osobností a zdravotním stavem nezletilého, dále rodinným a mimoškolním prostředím a výchovně vzdělávacím procesem ve škole.

Při řešení školní neúspěšnosti je nezbytná spolupráce školy, dalších odborníků, rodiny a samotného žáka.

Podpora rodiny je v tomto procesu nenahraditelná i s ohledem na volbu budoucího povolání a budoucí život.

Jedná se o tyto faktory:

- osobnost dítěte - snížená inteligence, poruchy učení, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži,
- poruchy chování, PAS,
- zdravotní problémy žáka - dlouhodobá absence,
- vysoká absence,
- změna ŠVP v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu,
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče,
- rodinné prostředí s nezájmem o školu a školní dění, nezájem rodičů o spolupráci se školou,
- nadměrně ochranné rodinné prostředí,
- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole, ve třídě, ve vztahu s učitelem), ohrožení sociálně patologickými jevy,
- dítě – cizinec

Žák je ohrožen školní neúspěšností, když

- na konci pololetí z některých předmětů neprospěl, nebo je z některých předmětů nehodnocen,
- dlouhodobě neplní zadané úkoly,
- svým chováním soustavně porušuje školní řád a jsou vůči němu uplatňována výchovná opatření,
- jeho příprava není systematická.

Doprovodné projevy při školní neúspěšnosti

- neurotické příznaky – bolesti hlavy, břicha, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie,
- poruchy chování – zvýšená absence v některém předmětu, nebo celková absence, záškoláctví,
- obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, regrese.

Předcházení školní neúspěšnosti

- klást na dítě přiměřené nároky,
- dbát na jeho pravidelnou docházku do školy, důsledně kontrolovat splnění zadaných úkolů,
- zdůrazňovat jeho pozitivní stránky,
- oceňovat jeho jedinečnost,
- umožňovat žákům vyslovovat vlastní názory,
- podporovat aktivitu žáků, dát mu příležitost zažít úspěch,
- motivovat žáky, rozebírat s ním jeho úspěchy,
- vyhýbat se negativnímu srovnávání,
- věnovat pozornost rodinnému zázemí žáka.

Pravidla pro řešení školní neúspěšnosti

Včasně podchycení žákových potíží jednotlivými vyučujícími, ti zejména vyhodnotí, zda jde o ojedinělý výpadek, nebo trvalejší problém, v takovém případě o neúspěšnosti informují rodiče žáka a třídního učitele.

Třídní učitel ověří, zda jde o problém spojený jen s jedním vyučovacím předmětem, nebo zda se týká více

vyučovacích předmětů, případně i ve spojení s výchovnými problémy.

Podle závažnosti problému třídní učitel kontaktuje rodiče, nabídne osobní jednání s jednotlivými vyučujícími, případně s výchovným poradcem, metodikem prevence rizikového chování, školním psychologem či dalšími členy školního poradenského pracoviště. Kromě individuálních pohovorů je možné svolat jednání výchovné komise. O jednáních se vedou písemné záznamy, které vždy obsahují doporučení školy vůči rodičům a postoj rodičů k nim (individuální doučování, vyšetření v PPP, apod.).

Je uplatňován třístupňový model péče

1. Individuální pomoc vyučujícího v rámci běžné výuky.
2. Zapojení školního poradenského pracoviště.
3. Zapojení školského poradenského zařízení (PPP/SPC).

Základem účinného řešení školní neúspěšnosti je správné rozpoznání příčin, viz výše uvedené faktory. Vedení školy vyhodnocuje, zda ke zvýšené neúspěšnosti nedochází jen u některých vyučovacích předmětů, nebo jen u některých vyučujících. Na toto téma případně zaměřuje svoji kontrolní a hospitační činnost, zajišťuje zpětnou vazbu od rodičů žáků (evaluační dotazníky).

Na základě této diagnostiky se stanoví možná opatření:

- zvýšená motivace žáka k učení – důraz na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu učiva, podpůrné pomůcky (přehledy), využití pomoci spolužáků, podpůrné aktivity – oznamování termínů písemných prací a zkoušení, slovní hodnocení,
- zajišťování vhodných pomůcek vzhledem k odlišným stylům učení (preference vizuálního, nebo audio vnímání),
- žáci jsou seznamováni s možnými styly učení a učí se vědomě používat styl pro něj nejvýhodnější,
- individuální konzultace, doučování, kompenzace nedostatků pomocí speciálně pedagogických postupů (PLPP, spolupráce s PPP, SPC),
- pomoc při začleňování žáka do třídního kolektivu,
- stanovení přiměřeného rozsahu učiva,
- práce zadaná pro domácí přípravu odpovídá žákovým vzdělávacím možnostem,
- sestavení plánu pedagogické podpory,
- zvýšená práce pedagogů s kolektivem třídy, náprava narušeného klimatu třídy,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- včasné informování rodičů o mimořádném zhoršení prospěchu žáka, tak, aby se zvýšenou péčí mohlo zabránit zhoršení souhrnné klasifikace žáka na konci každého pololetí,
- u žáků, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním, konzultovat situaci s OSPOD.

Škola průběžně vyhodnocuje úspěšnost těchto opatření, dlouhodobě sleduje žáky s riziky neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky žáků, přijímá případná opatření k zamezení rizikového chování.

Na jednání pedagogických rad je vyhodnocována situace vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností.

Škola si v prevenci stanovuje dlouhodobé cíle

- vytváření kvalitního prostředí ve třídách a škole,
- trvalé sledování a vyhodnocování této problematiky, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních,
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast,
- je poskytována nabídka pomoci pro žáky, kteří potřebují řešit subjektivně náročné životní situace,
- školní poradenské zařízení vytváří a aktualizuje strategii prevence školní neúspěšnosti, seznamuje s ní pedagogy školy a vyhodnocuje její účinnost.

8. NADSTAVBOVÉ AKCE ŠKOLY

8.1 Jednorázové akce

- viz plán aktivit školy

8.2 Nabídka zájmových kroužků:

- aktivity školní družiny

Nabídka DDM, ZUŠ a dalších organizací v rámci města Litomyšl.

8.3 Spolupráce

Spolupráce s odbornými společnostmi viz MPP, jejich pracovníky na diagnostice a mapování třídního klimatu, komunitní skupinky, skupinové aktivity v nově vzniklých kolektivech, podíl na adaptaci nově příchozího žáka.

9. SPOLUPRÁCE S RODIČI A VZÁJEMNÁ INFORMOVANOST

Problémy spojené s formami rizikového chování chceme řešit ve vzájemné spolupráci s rodiči. Pro zajištění efektivity preventivních programů je důležitá informovanost rodičů a žáků školy. Rodiče jsou informováni na třídních schůzkách, triádách, na webových stránkách a dalším.

Rodiče mohou využívat členy ŠPP.

10. EVALUACE MPP

Při hodnocení MPP využíváme kvantitativní (počet realizovaných akcí, počet zapojených žáků – apod.) a kvalitativní ukazatele.

Hodnotíme integraci preventivních témat do výuky, jednotlivé akce, besedy a přednášky např. formou anketních lístků pro žáky a rodiče, které budou zadávány za celkové období školního roku.

Další možností evaluace je monitoring chování žáků během školního života, vyučovacích hodin, školních výletech a pobytových akcích. Výsledek monitoringu bude použit k vypracování kvalitativní analýzy.

Důležitým vodítkem k hodnocení jsou také reakce dětí v rámci kruhů.

Pro evaluaci programu získáváme informace i od rodičů a široké veřejnosti o chování žáků mimo školu.

11. ROZPOČET MPP NA ROK 2025/2026

Rozpočet bude stanoven na základě reálných potřeb v průběhu školního roku

12. METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

-Metodický pokyn k práci s týraným dítětem

https://drive.google.com/file/d/1VTIc1DGFoneuafprW_FZH40-iGE8HYLx/view?usp=sharing

- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, č.j.: 20006/2007 – 51
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14423/99-22
- Metodický pokyn ministra k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č.j.: 21149/2016
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j.: 10194/2002 –14
- související normy: Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách; Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. – více o ohlašovací povinnosti školy
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25884/2003-24
- související norma: Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb.
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT Č.j.: 37 014/2005-25
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28

VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků č. 317/2005Sb.

Anotace - směrem k prevenci:

- Školská poradenská zařízení poskytují bezplatně standardní poradenské služby uvedené v přílohách 1-3 této vyhlášky (§1)
- Standardní činnost poraden - Informační a metodická činnost spočívá zejména:
- v metodickém vedení práce výchovných poradců, školních metodiků prevence (1)
- v metodické pomoci při tvorbě preventivních programů (8)
- ve spolupráci se SVP při poskytování služeb pro žáky se SPCH a rizikem vzniku sociálně patologických jevů (9)

Obsah poradenských služeb (§ 2, písm. c) kromě jiných činností se jedná o:

- prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, sociálně patologických jevů (zejména šikany a jiných forem agresivního chování, zneužívání návykových látek) a dalších problémů souvisejících se vzděláváním a s motivací k překonávání problémových situací
- Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadanými

ZÁKONY

- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem

a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

- Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1.ledna 2007)

Další zákony

- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě
- Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

13. ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Tento Program proti šikanování je součástí Minimálního preventivního programu ZŠ ŠKOLAMYŠL pro školní rok 2025/2026.

Vznikl na základě Metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních - Č.j. 21149/2016 a také s využitím odborné literatury PhDr. Michala Koláře, specialisty na tuto problematiku, a materiálů Mgr. Renaty Ježkové.

1. Zmapování situace ŠMP zmapuje aktuální situaci v oblasti rizikového chování žáků na škole.

2. Společné vzdělávání pedagogů Vedení školy ve spolupráci zajistí vzdělávání pracovníků (pedagogických i nepedagogických) v akreditovaných kurzech k problematice šikanování. Vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí § 10 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariéřním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. Program vzdělávání podléhá aktuální situaci a nabídce akreditovaných pracovišť.

K samostudiu jsou doporučeny různé metodické a pomocné materiály:

- KOLÁŘ, M. Bolest šikanování. Praha : Portál, 2001
- PARRY, J., CARRINGTON, G. : Čelíme šikanování. Sborník metod.
- Školní program proti šikanování, MŠMT 25.2. 2004 - www.msmt.cz
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT-21149/2016
- www.sikana.cz
- www.linkabezpeci.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.e-bezpeci.cz
- www.bezpecneonline.cz

Materiály jsou průběžně aktualizovány a doplňovány.

3. Společný postup při řešení šikanování

Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany patří:

- Verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí ICT technologií).
- Fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti).

- Smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

Platí několik velmi důležitých pravidel:

- nepodceňujeme žádné detaily
- jakákoli kamufláž nebo řešení „na oko“ nemá smysl
- dodržujeme postup krok za krokem
- vše si opakovaně ověřujeme
- respektujeme osobnost každého zúčastněného

A. Scénář „první pomoci“ při vyšetřování obyčejné počáteční šikany

1. odhad o jak závažný problém jde (informování metodika prevence a výchovného poradce)
2. rozhovor s informátory a oběťmi
3. nalezení vhodných svědků
4. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
5. ochrana oběti (v případě nutnosti to může být krok č. 1)
6. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
7. výchovná komise
8. rozhovor s rodiči oběti
9. práce s celou třídou

Bližší ke konkrétním krokům:

Odhad o jak závažný problém jde PhDr. Kolář rozlišuje 5 stádií, ve kterých se šikana vyvíjí. (Bližší se dozvíme např. z jeho knihy Bolest šikanování). V podstatě jde o to, abychom se rozhodli, jestli budeme problém řešit sami (stádium 1 až max. 3) nebo jej postoupíme specializované instituci (např. SVP).

V případě, že se rozhodneme pro vlastní zásah, je velmi dobré si stanovit intervenční tým. Zpravidla jde o ředitele, třídního učitele, školního metodika prevence, výchovného poradce plus možný externí pracovník.

Než se pustíme do vlastní akce, je dobré mít zajištěno organizační zázemí. Jde např. o uvolnění některých žáků či učitelů z hodin, zvýšený dozor o přestávkách, časový prostor pro třídního učitele a metodika apod. V obecné rovině sdělíme informaci kolegům.

Rozhovor s informátory a oběťmi

Na počátku zjišťujeme vnější obraz šikanování. Hovoříme s těmi, kdo na šikanování upozornili. Mohou to být učitelé, rodiče žáka, spolužáci nebo kdokoli jiný. V žádném případě zatím nevyšetřujeme u těch, kteří jsou podezřelými pachatelů. Při rozhovoru přijímáme fakta tak, jak jsou podána – nezpochybňujeme, nereagujeme obranně, snažíme se být důvěřiví ... Jistě je na místě ocenění toho, kdo s informacemi přišel – není to jednoduché se rozhodnout. Škola by měla být na tuto situaci připravená. Jak technicky – existuje prostor, kde si můžeme v klidu a bez rušení diskretně povídat, tak organizačně – je zde někdo, kdo ví co a jak. Pokud jde o rodiče, měli by být ubezpečeni, že jim pomůžeme, domluvíme se s nimi na případně ochraně dítěte a vzájemné spolupráci. Naznačíme jim příští kroky s tím, že budou informováni (buď průběžně, nebo na závěr).

Výpovědi je třeba zaznamenat dostatečně přesně – např. písemně. Je nutné, aby o rozhovoru s obětí agresori nevěděli! Přímá konfrontace oběti s agresorem je nepřijatelná! Zde je velmi důležitá role třídního učitele popř. výchovného poradce, školního metodika, oblíbeného učitele, apod. Může to být i spolužák, rodič – „oběť“ musí mít k této osobě důvěru!!

Důležité je, aby oběť:

Nás vnímala jako oporu a cítila od nás možnou POMOC!

Aby, o tom vůbec s někým promluvila, aby problém ventilovala ze sebe VEN!

TRPĚLIVOST v naslouchání.

Pravidla:

s obětí je nutné hovořit jiný den než s agresory. Nutno přizpůsobit podmínky např.: dostatek času, informací, „bezpečnou“ místnost tzv. „naladit se ...“.

nereagovat obranně, nezpochybňovat, nedávat rady, jen vnímat,

jakoukoliv, i „scifi“ výpověď ověřit
empatie, otevřenost,
neslibovat něco, co nemůžu splnit.

Otázky je možné klást zhruba v takového strukturu:

Kdo je oběť? Kolik jich je?

Kdo je agresor? Kolik jich je? (Kdo je iniciátor, formální x neformální vůdce ...)

Co se stalo x děje?

Kdy a kde k šikaně dochází?

Jakou formou? Jak závažné činy?

Jak dlouho a jak často trvá?

Proč dotyčnému ubližovali?

Jak lze násilí v budoucnu zabránit?

POZOR! Oběť nemusí nic říct, může mlčet nebo plakat - PROČ?:

- bojí se, že by mu nikdo neuvěřil,
- bojí se chodit do školy, co ho tam zase čeká,
- má strach (pošlapaná důstojnost natolik), že už o tom nechce mluvit,
- bojí se to říct učitelům, aby nepřišla pomsta (možná odvěta agresorů),
- bojí se to říci doma, aby se nezačaly dít ještě horší věci, když se do toho vloží rodiče.

Nalezení vhodných svědků

Ty lze vytipovat buď ve spolupráci s informátory, nebo je možné se obrátit na ty děti ve třídě, které budou pravdivě vypovídat (pokud si nejsme jistí, o koho jde, je možné využít např. sociometrického šetření). V počátečních stádiích šikany není obtížné svědky nalézt – navíc jsou zpravidla ochotní vypovídat.

Později to může být velký problém, neboť žáci začnou přijímat normy agresorů, mají strach apod. Objektivní výpovědi svědků jsou velmi důležité pro další postup. Jde o to, abychom vybrali žáky, kteří s obětí sympatizují, kamarádí s ní nebo ji alespoň neodmítají – ideální jsou tzv. nezávislí žáci (ve smyslu nezávislosti

na normách agresorů). Doporučení, že učitel má za svědky vybírat slušné žáky, kteří se dobře učí, je zcela zavádějící.

Doporučeno:

být velmi pozorný v rozhovorech, může vzniknout i záměna jednotlivých rolí hned na počátku při zjišťování situace,

nevybíráme si podle svých sympatií a podle jejich chování (žáci mohou mít tzv. dvě tváře),

důležité jsou žáci, kteří sympatizují s obětí (sympatie x nesympatie k oběti),

rozhovor se svědky (doporučuji jednotlivě) nejlépe mezi čtyřma očima (např. po vyučování, požádat o odnesení pomůcek do kabinetu), aby ostatní nevěděli (souvisí s ochranou oběti).

rozhovory individuálně!

nesmí se konfrontovat oběti s agresorem, ani jejich zákonní zástupci - předcházení konfliktu!

konfrontace svědků (ale i tak max. 2 spolu) pouze při protichůdných informacích

Individuální, případně i konfrontační rozhovory se svědky

Většinou stačí, když mluvíme s jednotlivými žáky. Důležité je zorganizovat vše tak, aby o nich ostatní nevěděli (lze se domluvit např. po vyučování). Při zvolení vhodné taktiky a dodržení struktury otázek (stejně jako u rozhovoru s obětí), dozvíme se prakticky vše, co potřebujeme, tzn. co? kdy? kde? kdo? jak?

... se stalo. Konfrontaci svědků můžeme využít, vyskytnou-li se ve výpovědích závažné nedostatky či protimluvy. Je možné, že si svědek vytváří alibi nebo očerňuje jiné. Opět neděláme to, že bychom konfrontovali svědky s agresory.

Ochrana oběti

Dítě, které je šikanované je třeba ochránit do doby, než bude vše vyřešeno. To lze např. zvýšením dozorů,

organizačním zajištěním volných přechodů, volných hodin na oběd apod. V závažných případech, kdy je třeba dítě uchránit před výraznou agresí, může zůstat i doma. Tento bod nemusí být nutně v uvedeném pořadí. Je třeba konat tak, jak vyžaduje aktuální situace. Jde spíše o záležitost, prolínající se celou strategií vyšetřování.

Doporučeno:

zvýšená pozornost ve školním klimatu (třídním učitelem),
zpřísnit dozory (ošetřit pohyb dětí na chodbech, cestě ze školy, do školy), časté nenápadné nahlížení do třídy o přestávkách),
po dobu šetření je možné se souhlasem vedení školy nechat oběť doma,
doporučit rodičům odborníka z PPP nebo SVP, či jiné instituce zabývající se touto problematikou (zjištění více informací).

Na základě předběžné diagnózy volíme ze dvou rozhovorů:

- a) Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směrem k metodě usmíření)
- b) Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi (směrem k metodě vnějšího nátlaku)

Jedná se o poslední krok ve vyšetřování. Je nezbytně nutné být velmi dobře připraveni, jinak jde o ztrátu času. Musíme znát fakta, mít důkazy - nutnost poskládané mozaiky informací, (musím mít jistotu o tom, co se ve třídě děje - vztahy).

Agresori budou zapírat, lhát, zpochybňovat, vyvracet. Dostávají totiž zprávu, že asi někdo „bonzoval“, což může mít fatální následky. Jednak k pomstě, ale také k zametání stop. Hlavní význam je v zastavení jejich činnosti – chráníme jak oběti, tak i agresory samé před následky svého jednání. Dá se použít několik technik „přitlačení ke zdi“ (metody znejistění – víme toho hodně, přičemž oni neví co; výhodná je přítomnost dalšího kolegy, mocenské posazení při rozhovoru, konfrontace apod.). Lze např. upozornit na to, že každý další náznak šikanování bude trestán přísněji, vč. možné intervence Policie. Nenecháme se zatáhnout do jejich hry. V podstatě nepotřebujeme jejich doznání. Máme toho tolik, že to bohatě stačí! Vždy chráníme zdroje svých informací.

Realizace vhodné metody:

a) metoda usmíření

b) metoda vnějšího nátlaku – výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči

Jde o společné setkání pedagogů a žáka – agresora i jeho rodičů a rozhoduje se o výchovných opatřeních. Je užitečné mít připravenou strukturu programu a hodit se zkušenosti se skupinovou dynamikou.

Doporučené složení výchovné komise: třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence, vedení školy, žák agresor, rodiče žáka. Příp. zástupce externí instituce, pokud se podílela – např. pracovník SVP, Policie ČR apod.

Zhotovujeme písemný zápis.

Nástin struktury výchovné komise linie Agresor

- Úvod, přivítání – vedení školy
- Seznámení rodičů s problémem, který jsme zjistili – projevy chování u jednotlivého konkrétního dítěte (agresora) – vedení školy, popř. řešitel problému (ŠMP, VP, TU)
- Jaký postoj zaujímá škola k těmto nevhodným a nežádoucím projevům chování – vedení školy
- Vyjádření zákonných zástupců
- Možná navrhovaná řešení ze strany zákonných zástupců, (možnosti řešení pro nápravu chování u svého dítěte (agresora), aby se situace zlepšila, možnost spolupráce se školou).
- Seznámení rodičů s konkrétními možnými řešeními, které navrhuje škola – vedení školy
- Domluvit se na časovém horizontu (z hlediska nápravy chování agresora) - TU
- Zpětná kontrola (zda se situace zklidnila) - TU
- Nezapomenout upozornit rodiče na další výchovná opatření, pokud tato přijatá opatření nepomohou - vedení školy

Zákonní zástupci jednotlivých žáků (agresorů) by měli být zváni na jednání ve škole písemnou formou a

mezi jednotlivými jednáními se zákonnými zástupci by měla být časová prodleva.

- Z tohoto jednání by měl být proveden zápis, který obsahuje (datum, struktura, závěr (na čem jsme se dohodli) podpisy všech zúčastněných, souhlas rodiče, že byl s celou záležitostí seznámen a s navrhovanými řešeními souhlasí.

POZOR! U agresorů není jednoznačným možným řešením jen vyloučení žáka ze školy. Zkušenosti ukazují, že žák přejde na jinou školu a v šikaně pokračuje dál, pokud se s ním nepracuje (tzv. pokročilé šikany/patologie chování). Naším společným cílem je pomoci mu (změna chování). Najít a snažit se společně vyřešit mu příčinu útoku!!! (výměna rolí agresor/oběť). Možnosti spolupráce.

Škála výchovných opatření

domluva třídního učitele

informace rodičům

napomenutí a důtka třídního učitele

důtka ředitele školy

snížená známka z chování

převedení do jiné třídy, pracovní či jiné výchovné skupiny

doporučení rodičům zainteresovaných dětí

vyhledat odb. pomoc (SVP, psycholog aj.)

mimořádná výchovná opatření: doporučení rodičům umístit dítě do pobytového oddělení SVP

návrh OSPOD k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy

Třídní hodina

a) efekt metody usmíření

b) oznámení potrestání agresorů

Rozhovor s rodiči oběti

Jde o důležité individuální setkání. Rodiče jsou informováni o zjištěních a závěrech školy, příp. šetření jiné instituce. Následuje dohoda o dalších opatřeních. Je-li třeba, spolupráce s rodiči probíhá již na úrovni informátorů, příp. ochrany oběti.

Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanování, je za odborné vyšetření záležitosti zodpovědný ředitel školy. Při nápravě šikanování je potřebná spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce a dalších pedagogických pracovníků, jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora. Při jednání s rodiči dbají pedagogičtí pracovníci na taktní přístup a zejména na zachování důvěrnosti informací. Je nutné předem informovat rodiče o tom, co dělat v případě, když se dozvědí o šikanování.

Doporučeno:

sejít se jiný den než jsou výchovné komise

sdělit zákonným zástupcům, jak jsme v dané věci postupovali (kroky řešení, závěry, domluva na dalších opatřeních, možnosti další spolupráce),

časový horizont pro sledování situace (po týdnu, 14 dnech informovat se vzájemně o situaci – rodinné a školní klima),

spolupráce (ochrana oběti).

Konkrétní kontakt na instituce / konkrétní odborník zabývající se problematikou šikany:

pedagogicko-psychologická poradna,

středisko výchovné péče,

praktický lékař.

Třídní schůzka

Práce s celou třídou

Uzavření celé záležitosti probíhá pod vedením školy před všemi žáky ve třídě (VP, ŠMP, TU).

Po vyšetření šikany a potrestání viníků je třeba pracovat s celou třídou. Nejlépe v rámci třídnické hodiny je třída seznámena s problémem, vč. výchovných opatření. Šikana je problém trvalý a je třeba k tomu tak přistupovat. Ozdravení třídy je dlouhodobý proces. Je nutné nastavení nových funkčních pravidel, např.: charta třídy (nutno dodržovat všichni, nejen žáci, ale i dospělí!). TU + ŠMP informovat všechny členy pedagogického sboru (obecné informace – shrnutí případu, seznámit je s nastavenými pravidly). Pedagogický sbor musí postupovat jednotně a důsledně.

Nejlepší prevencí je permanentní budování kamarádských a bezpečných vztahů v celé třídě. Je důležité využít možnosti práce se třídou v rámci třídnických hodin, třídu stále sledovat. Je možné využít služeb externistů (pedagogicko-psychologická poradna, středisko výchovné péče, společenství proti šikaně atd.)

B. Základní krizový scénář pro výbuch pokročilých šikany – Poplachový plán pro tzv. školní lynčování

A. První kroky pomoci

1. překonání vlastního šoku - bleskový odhad závažnosti a formy šikany
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy
4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi
5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)
6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

C. Vyšetřování

7. rozhovor s obětí a informátory
8. nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků
9. individuální, popř. konfrontační rozhovory se svědky
10. rozhovor s agresory, příp. konfrontace mezi nimi, nevhodné konfrontovat agresora s obětí

D. Léčba

11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.

Doporučuje se seznámit pedagogické pracovníky s informací MŠMT ČR č.j.: 25 884/2003-24 Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat jí péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

4. Primární prevence v třídnických hodinách

Třídní učitelé monitorují své třídní kolektivy.

Třídní učitelé si vedou záznamy o neobvyklém chování žáků a jeho řešení:

Jaký je celkový počet řešení rizikového chování žáků ve třídě?

Jaké rizikového chování bylo řešeno?

Jak byla situace zjištěna?

Kdo situaci řešil?

S použitím jakých metod byla vedena intervence?

Jaký byl způsob ověření efektivity intervence?

Informace

Informace o problému ve třídě můžeme získat z různých zdrojů (rodiče, jiné oznámení škoře, vlastní pozorování). Máme-li informace o narušených vztazích (šikanování), nahlásíme vše ŠMP a VP, kteří společně zvolí strategii řešení.

JE NUTNO CHRÁNIT ZDROJ INFORMACÍ!!!

Techniky mapující klima ve třídě

Klima třídy se dá určit podle technik cílených na tuto problematiku. Výběr technik záleží na pedagogovi, který mapování provádí.

Používané techniky:

jména
přezdívky
had
místa si vymění
ruce
loď
tiché řady
míček apod.

Práce se třídou v třídnických hodinách:

Využití komunitního kruhu:

- Netradiční způsob práce se třídou (sezení v kruhu na židlích nebo na zemi)
- Vhodný pro podporu soudržnosti, dobrých vztahů ve třídě, sdílení zážitků a emocí, učení se naslouchat a vyjadřovat se (například též pro tvorbu pravidel fungování třídy)

Stanovení pravidel chování ve třídě:

- vytvářejí hranice
- dávají jistotu
- mohou se týkat veškerého chování ve třídě a ve škole
- důležitá je oblast slušného chování
- na vytváření by se měli podílet žáci

Jak zajistit fungování pravidel:

Pravidla by měla být stanovena od prvních dnů práce učitele se třídou.

Někdy je potřeba začít vlastními postupy založenými na školním řádu, teprve později přikročit ke společnému formulování pravidel.

Proč vytvářet pravidla fungování třídy

- Měla by zajišťovat efektivní práci (učení) (chodit včas, vypínat mobily, plnit zadávané úkoly, mluví vždy jeden...)
- Vytvářet klidné, ale zároveň aktivní prostředí (bezpečné klima – zapojovat se, ptát se, spolupracovat, mluvit slušně...)
- Pomáhat k rozvoji pozitivního vzájemného chování mezi dětmi (neubližovat si, nenadávat si, neprat se,... (?))

Pravidla fungování na 2.stupni ZŠ

Ideální situace pro tvorbu pravidel je na 1. stupni, kde je tvoří se žáky jeden učitel

- Na druhém stupni by měla třída formulovat svá pravidla s třídním učitelem (inovovat dřívější pravidla), ostatní učitelé by je měli možnost znát (nejlépe když jsou vyvěšené).
- Pro každý předmět si učitelé zvlášť stanovují svá očekávání a postupy.

Základní intervenční třídnická hodina

V případě, že se objeví narušení vztahů mezi dětmi, pak by měl třídní učitel zvážit zařazení třídnických hodin, které by obsahovaly intervenční prvky.

Následující popsaný postup je několikrát ověřenou variantou takové intervenční třídnické hodiny.

Potřebný čas: 45 minut

Rozsazení: kruhové sezení ze židlí, učitel mezi dětmi

Obsah:

- 1. sdělení učitele** - Učitel sděluje své pocity ze třídy, popř. výsledky nějakého diagnostického postupu, či sdělení od žáků, od ostatních učitelů i rodičů.
- 2. volná diskuse s dětmi** - Učitel vybídne děti, zda by mu to nechtěly objasnit - Nechá spontánně rozproudit diskusi, kterou jen koriguje. Je důležité, aby děti měly pocit, že každý může říct svůj názor. Často se začínají vyjasňovat konflikty. Učitel zakončuje diskusi dotazem na spokojenost dětí ve třídě.
- 3. definice osobních nepohod** - Učitel vyzve děti, aby sepsaly, co jim ve třídě nelíbí, neomezuje je, nechá kritiku zaznít naplno. Své zápisy přečtou a mohou je také zapsat společně na tabuli - tedy jakýsi seznam nepohod.
- 4. podpora ochoty** - Učitel znovu tento seznam přečte a otevřeně se zeptá dětí, kdo z nich je ještě ochoten pro třídu něco udělat, po jedné straně mohou sedět ty, které ještě chtějí něco pro třídu investovat, a po druhé straně ty, které to nechtějí. Neměl by je kritizovat, ale chápat i jejich neochotu.
- 5. náměty dětí** - Obě skupiny poprosí, aby navrhly, jak se dají jejich problémy řešit. Ty, kteří nechtějí pro třídu nic udělat, vyzve, aby to zdůvodnili, nebo aby sepsali náměty, co by jim pomohlo, aby se ve třídě cítili lépe. Vhodné je také vyzvat děti, aby navrhly, co v tom může udělat i sám učitel.
- 6. ruka** - Po přečtení námětů necháme děti obkreslit svou ruku a vepsat do ní, co jsem ochoten udělat pro třídu. Děti si s nimi vyzdobí stěnu třídy. Je to jejich slib druhým. Skupinku neochotných můžeme vyzvat, zda jsou alespoň schopni tolerovat snažení ostatních. Můžeme se také zeptat, zda nezměnili svůj názor.
- 7. investice učitele** - Měl by následovat vklad samotného učitele, ten již ví, co od něj děti očekávají, a tak může vybrat to, co považuje pro třídu za nejlepší.
- 8. závěr hodiny** - V závěru hodiny by měl být čas na reflexe dětí. Jak se na konci cítí, co jim hodina přinesla, v čem je zklamala atd. Může vzniknout společná dohoda dětí s učitelem na řešení problému třídy.

5. Primární prevence ve výuce

Vyučující při své práci v hodinách sledují práci třídy a svým přístupem působí preventivně na kolektiv třídy, naplňují MPP v rámci učiva. Případné podněty předají ŠMP.

6. Primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování

Škola zajišťuje žákům pobyt ve školní družině a školním klubu, kde vychovatelky pracují dle ŠVP a MPP a svým přístupem, aktivní činností a vedením kolektivu aktivně provádí prevenci proti šikaně. Využívají materiály ŠD a ŠK, ŠMP a MPP.

Přehled volnočasových aktivit je vždy součástí MPP, na www stránkách školy, na nástěnkách.

7. Ochranný režim

Škola má vypracovaný podrobný školní řád, se kterým vždy na začátku roku seznámí žáky a rodiče. Školní řád je volně přístupný na www adrese školy www.skolamysl.cz

8. Spolupráce s rodiči

Zákon 359/1999 Sb. § 7 (právo upozornit rodiče), zákon 561/2004 Sb. § 21 (právo na informovanost) internetové stránky školy sekce Prevence, třídní schůzky a konzultace, spolupráce s rodiči na preventivních projektech, jejich možná účast na besedách a seminářích z oblasti prevence šikany pořádaných školou.

Poskytnutí telefonních čísel, popř. emailových adres učitelů, letáky s informacemi.

Po provedeném šetření jsou rodiče informováni.

9. Školní poradenské služby ŠMP a kontakty viz úvod

10. Spolupráce se specializovanými zařízeními

Při řešení případů šikany spolupracovat s institucemi:

PPP Ústí nad Orlicí

Policie ČR

OSPOD

Případně další instituce zabývající se danou problematikou – SVP, kurátor atd.

11. Vztahy se školami v okolí

Při přestupech žáků a při řešení šikany žáků více škol spolupracujeme. Kontakty na školy v okolí v ředitelně školy. Spolupráce s okolními školami žáků, kteří pokračují na naší škole

Jak postupovat v případě podezření, že žák požil alkohol?

1. Jestliže je žák podezřelý z toho, že požil alkoholický nápoj, řešíme situaci ihned.

Odkládání intervence může vše zkomplikovat (vyšetřování, orientační test apod.).

2. Situace se ujímá buď přímo učitel, který má podezření nebo jiný kolega, který je k tomu ve škole určen (např. školní metodik prevence) – záleží na konkrétní dohodě v příslušné škole (do úvahy je nutno vzít organizační, technické, personální aj. záležitosti). Vždy je nutné informovat vedení školy o tom, že taková situace nastala.

3. Jestliže má škola k dispozici tester k orientační dechové zkoušce, lze jej v tuto chvíli využít. Je nutné mít písemný souhlas zákonného zástupce, který s orientační dechovou zkouškou souhlasí (souhlas je vhodné získat již na začátku školního roku, některé školy disponují souhlasem, které platí po celou dobu docházky). Je dobré mít předem jasně stanoveno, kde se tester ve škole nachází a jak s ním zacházet.

V případě, že žák vykazuje značné známky podnapilosti a hrozí zdravotní rizika, jsme povinni kontaktovat rychlou záchrannou službu. Zdravotníci pak mohou přítomnost alkoholu zjistit nikoli orientačně, ale již velmi přesně z krve.

Pokud se u některého jednotlivce tato situace opakuje, máme právo a povinnost informovat orgán sociálně právní ochrany dítěte („sociálku“), dále jen OSPOD. To můžeme učinit již při prvním takovém incidentu. OSPOD si může zkoušku na přítomnost alkoholu zajistit již sám.

4. Rodiče, resp. zákonní zástupci žáka musí být bezprostředně informováni o nastalé situaci. Jakékoli vyšetřování či výslech dítěte můžeme provádět pouze v přítomnosti zákonného zástupce nebo pracovníce OSPOD.

Vyšetřování, zejm. když se situace opakuje, by mělo probíhat prostřednictvím příslušníků Policie ČR. Také při jejich výslechu musí být buď zákonný zástupce nebo pracovníce OSPOD. Z hlediska legislativy je jakýkoli způsob, kterým dítě získalo alkohol nezákonný!

5. Škola, zpravidla výchovná komise, poté navrhuje a schvaluje výchovné opatření. Ve školním řádu může být přesně definováno, za který čin následuje důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, snížený stupeň z chování apod. Zpravidla se však situace řeší precedentně, tedy individuálně v každém konkrétním případě.

Jak postupovat v případě podezření, že je žák pod vlivem drog?

Slovem droga v nadpise je zde myšlena látka legální (cigarety) či nelegální (marihuana, pervitin, extáze apod.), jejíž užívání je v rozporu se zdravým životním stylem.

1. Jestliže je žák podezřelý z toho, že užil některou z návykových látek, kromě alkoholu, řešíme situaci ihned.

2. Situace se ujímá buď přímo učitel, který má podezření nebo jiný kolega, který je k tomu ve škole určen (např. školní metodik prevence). Je velmi dobré, aby se dotýčný vyznal v této problematice. To znamená, že situaci může řešit i externí spolupracovník (zástupce Policie ČR, pracovníce orgánu sociálně právní ochrany dítěte – dále jen OSPOD, odborný lékař, ...). Záleží na konkrétní dohodě v příslušné škole (do úvahy je nutno vzít organizační, technické, personální aj. záležitosti). Vždy je nutné informovat vedení školy o tom, že taková situace nastala.

3. Jestliže má škola k dispozici tester k orientační dechové zkoušce, lze jej v tuto chvíli využít. Je nutné mít písemný souhlas zákonného zástupce, který s orientační dechovou zkouškou souhlasí (souhlas je vhodné získat již na začátku školního roku, některé školy disponují souhlasem, které platí po celou dobu docházky). Je dobré mít předem jasně stanoveno, kde se tester ve škole nachází a jak s ním zacházet. Častěji však školy

disponují jednorázovými testery, kde se přítomnost účinné látky zjišťuje z moči.

Vzhledem k tomu, že moč je pokládána za biologický materiál, podobně jako krev, není možné tento tester ve školním prostředí použít. Tester může škola poskytnout rodičům pro použití doma.

V případě, že žák vykazuje značné známky ovlivnění omamnou látkou a hrozí zdravotní rizika, jsme povinni kontaktovat rychlou záchrannou službu. Zdravotníci pak přítomnost konkrétní látky zjišťují z krve.

Pokud se u některého jednotlivce tato situace opakuje, máme právo a povinnost informovat OSPOD. To můžeme učinit již při prvním takovém incidentu. OSPOD si zkoušku na přítomnost účinné látky zajišťuje sám.

4. Rodiče, resp. zákonní zástupci žáka musí být bezprostředně informováni o nastalé situaci.

5. Jakékoli vyšetřování či výslech dítěte můžeme provádět pouze v přítomnosti zákonného zástupce nebo pracovnice OSPOD.

Vyšetřování, zejm. když se situace opakuje, by mělo probíhat prostřednictvím příslušníků Policie ČR. Také při jejich výsledku musí být buď zákonný zástupce, nebo pracovnice OSPOD.

6. Škola, zpravidla výchovná komise, poté navrhuje a schvaluje výchovné opatření. Ve školním řádu může být přesně definováno, za který čin následuje důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, snížený stupeň z chování apod. Zpravidla se však situace řeší precedentně, tedy individuálně v každém konkrétním případě.

2. Síť organizací a služeb, poskytujících odbornou pomoc (na především regionální úrovni)___

12. DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Kontakty:

Pedagogicko-psychologická poradna

- Pardubice Družby 334, 530 09 Pardubice tel. 466410327 Kontaktní osoba: PaedDr. Jiří Knoll

- Ústí nad Orlicí, Centrum primární prevence Pedagogickopsychologická poradna Královehradecká 513, Ústí nad Orlicí, 562 01 telefon: 465521296, 776611695 PhDr. Petra Novotná <http://www.pppuo.cz>

- Svitavy Riegrova 2063, 568 02 Svitavy tel. 461 532 486

- Chrudim Palackého 393, 537 01 Chrudim tel. 469 621 187 Kontaktní osoba: PhDr. Irena Köhlerová

Krajský metodik prevence

– Mgr. Renata Černíková, KÚ Pardubice OŠMS tel: 466026240

Okresní metodik prevence – sídlí v Pedagogicko-psychologické poradně:

Ústí nad Orlicí: PhDr. Petra Novotná, 465 521 296

Chrudim: Mgr. František Krampota, 469 621187

Pardubice: PaedDr. Jiří Knoll, 466410327

Svitavy: Mgr. Markéta Sychrová, 777914460

Krajský koordinátor protidrogové politiky - Krajský úřad Pardubického kraje, Komenského nám. 125,

Pardubice, 532 11, telefon: 466026440, Mgr. Jan Homuta, DiS. <http://www.pardubickykraj.cz>

Psychiatrická ambulance

- ambulantní péče a poradenství v oblasti léčba závislosti na alkohol, tabák, drogy

- Chrudim Palackého 191, 537 01 Chrudim Kontaktní osoba: MUDr. Helena Novotná, tel. 469 638 932

- Hlinsko Nádražní 548, 370 01 Hlinsko v Čechách Kontaktní osoba: MUDr. Emil Herr, tel. 469 311 286

- Lanškroun nám. J. M. Marků 57/57, 563 01 Lanškroun Kontaktní osoba: MUDr. Renata Severová, tel. 465 324 179

- Ústí nad Orlicí Tvardkova 650, 562 01 Ústí nad Orlicí Kontaktní osoba: MUDr. Luboš Hlavička, tel. 465 524 149

- Svitavy, Oddělení psychiatrie a psychoterapie s psychosomatikou, Svitavská nemocnice, a. s., lůžkové oddělení, Budova Červeného Kláštera, Kollárova 7, Svitavy, 568 25, telefon: 461569341, 461569208 prim.

MUDr. Zdeňka Kovářová <http://www.nemsys.cz>

- Polička Smetanova 55, 572 01 Polička Kontaktní osoba: MUDr. Jarmila Novotná, tel. 461 722 155

- Olomouc, Linka pomoci Psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice s celorepublikovou působností, Linka pomoci, telefon: 588441111

Občanské sdružení Laxus Kontaktní centrum Demokratické mládeže 2701, 530 02 Pardubice, tel. 466 265

2074, www.laxus.cz

Záchranka 155

Linka tísňového volání 156, 112

Policie 158

- Policie ČR, Preventivně informační skupina Purkyňova 2, 568 02 Svitavy telefon: 974 578 208, 601 313 886

e-mail: tisksy@mvcr.cz nebo pcrsynabor@seznam.cz. Mgr. Ondřej Zeman

- Městská policie Litomyšl +420 461 612 336, mobil: +420 605 874 938

Poruchy příjmu potravy:

- Psychiatrická klinika 1.LF UK, Ke Karlovu 11, Praha 2 224 965 362 - Anabell, krizová linka (zdarma) 848 200 210

Linka bezpečí (nonstop, zdarma) 800 155 555

- Krizové centrum Linky bezpečí 266 727 953

- Linka psychopomoci 224 214 214

- RIAPS linka důvěry 222 580 697

- Linka důvěry s celorepublikovou působností Linka pomoci telefon: 465524252

- linka důvěry Ústí n. Orlicí 465 524 252

- Rodičovská linka 840 111 234

Internetové poradenství Prev-Centrum o. s. Meziškolská 1120/2, Praha 6, 169 00

<http://www.prevcentrum.cz> Internetové poradenství,

Drogová poradna – SANANIM <http://www.drogovaporadna.cz> Linka pomoci Centra krizové intervence s celorepublikovou působností Praha 8, Linka pomoc telefon: 284016666

Toxikologické informační středisko Linka pomoci - první pomoc při otravách, nepřetržitá lékařská služba telefon: 224919293, 224915402

Dětské kriz. centrum pro týrané a zneužívané děti 241 480 511, 777 664 672

Ústavy, které nabízejí pobytové služby:

- Brandýs nad Orlicí (pro dívky od 15 let) Ředitel: Mgr. Soňa Křížová, PhD. Tel.: 465 544 280

- Chrudim: 466 251 796, 602 122 801, PhDr. Lenka Kábelová

- Návrat: Říčařova 277, Hradec Králové Tel: 495 211 809, email: ddu@ddu-hk.cz

Ambulantní a pobytová forma práce

- Středisko výchovné péče Pyramida tel: 466 680 338 Pardubice, Sokolovská 146, Rybitví kontaktní osoba: Mgr. Drahošlav Česák

Zařízení, která nabízejí formu práce ambulantně:

- Středisko výchovné péče Mimóza adresa: Andrlíkova 972 Ústí nad Orlicí vedoucí: Milan Jirout, tel: 465 52 69 69, e-mail: info@svp-mimoza.cz, <http://www.svp-mimoza.cz/index.html>

- Středisko výchovné péče Archa tel: 469 623 786 Chrudim, Školní nám. 11 kontaktní osoba: Mgr. Martina Malečková

Bílý kruh bezpečí, o.s. Jana Palacha 324 Pardubice Poradna Bílého kruhu bezpečí Pardubice 732 923 462 (8 - 20 hod) bkb.pardubice@bkb.cz

SKP-CENTRUM, o.s. - Vysoké Mýto Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – EMKO 774 658 5 93

Sociální odbor Městského úřadu Litomyšl (OSPOD) – kurátor pro děti a mládež Přikrylová Sylva 461 653 432 sylva.prikrylova@litomysl.cz <http://www.litomysl.cz>

MÚ Litomyšl, sociální odbor, prevence kriminality Mgr. Pavel Voříšek telefon: 461653443

Dětský a dorostový lékař Švábová Jitka MUDr. Morašice 75, Morašice, 461 613 752

Sananim, poradna pro rodiče 284 824 234 Sananim, kontaktní centrum 283 872 186

Centrum pro léčbu závislosti na tabáku, linka pro odvykání 844 600 500

13. Vnější informační zdroje

Užitečné odkazy:

Šikana - kyberšikana

<http://www.minimalizacesikany.cz/> - stránky projektu Minimalizace šikany

<http://www.sikana.cz/> - občanské sdružení proti šikaně

<http://www.sikana.org/> - společenství proti šikaně
<http://www.poradenskecentrum.cz/sikana.html> - základní informace o šikaně PPP Brno
<http://www.nasedite.cz/> - nadace Naše dítě - pomoc týraným a zneužívaným dětem
<http://www.vztahy.org/> - práce a vztahy - mobbing
<http://www.forint.cz/portal/rozhledna-si/> - portál sociální exkluze
<http://www.varianty.cz/> - informace, texty a metodické materiály pro globální vzdělávání atd..

Kyberšikana

<http://www.e-bezpeci.cz/> - internetové bezpečí: informace pro učitele, rodiče a děti
<http://www.bezpecne-online.cz/> - bezpečně online
<http://www.saferinternet.cz/ke-stazeni-> stránka věnovaná bezpečnému internetu apod..

Drogy a alkohol

<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/default.htm> - Rada vlády protidrogové politiky
<http://www.mvcr.cz/> - portál Ministerstva vnitra
<http://www.odrogach.cz/> - informační portál primární prevence
<http://www.plbohnice.cz/nespor-> zde ke stažení některé Nešporovy příručky
<http://www.pobavme-se-o-alkoholu.cz/> - pobavme se o alkoholu
<http://www.drogy-info.cz/> - informační portál o legálních a ilegálních drogách
<http://www.dokurte.cz/> - kouření a zdraví, jak přestat kouřit, kde hledat pomoc apod..
<http://www.drogovaporadna.cz/> - informační portál o drogách
<http://www.drogy.net/> - drogový informační portál
<http://www.poradenskecentrum.cz/drogy-pro-rodice.html> - informace o drogách...
<http://www.jellinek.nl/brain/start.htm> - ukázka jakým způsobem fungují na mozek drogy
<http://www.sananim.cz/intro.php> - o.s. Sananim - informační servis, poradna, kontaktní centra
<http://www.prevcentrum.cz/> - Prev-centrum Praha
<http://www.dropin.cz/> - nadace Drop In
<http://www.vodopad.cz/> - vše nejen o psychiatrii
<http://www.biotox.cz/drogy/> - encyklopedie psychotropních rostlin
<http://www.adiktologie.cz/> - server časopisu Adiktologie
<http://imm.newtonit.cz/drogy/homepage.asp> - mediální služby Newton - drogová problematika
<http://www.dds.winet.cz/> - drogy a dospívání

Gambling

<http://www.poradenskecentrum.cz/gambling.html> - vznik závislosti, prevence, PC - PPP Brno
<http://www.plbohnice.cz/nespor/addictcz.html> - osobní prezentace K.Nešpora

Poruchy příjmu potravy

<http://www.pppinfo.cz/> - informační portál o poruchách příjmu potravy
<http://www.poradenskecentrum.cz/anorexie-bulimie.html> - prevence, příčiny vzniku, charakteristika
<http://www.anabell.cz/> - pro nemocné anorexií a bulimií
<http://www.jakomodelka.cz/> - Místo prvního kontaktu pro poruchy příjmu potravy (Domažlice)

Alternativní styly a způsoby života

<http://www.vegan.cz/> - stránky o veganství
<http://www.vegetarian.cz/> - stránky o vegetariánství
<http://www.csvv.cz/> - Česká společnost pro výživu a vegetariánství
<http://www.fzv.cz/> - fórum zdravé výživy
<http://praha.squat.net/> - mezinárodní internetový server o squatech a travellerských komunitách
<http://www.tetovani.com/> - internetový magazín o tetování a piercingu
<http://mytattoo.wz.cz/odkazy.php> - další stránka o tetování a piercingu
<http://rastaman.cz/> - stránka o rastafariánství
<http://www.jacobomakarikari.rastaman.cz/> - jedna z mnoha stránek o rastafariánství
<http://www.plastickachirurgie.info/PLASTICKA-CHIRURGIE/zvetseni-prsou.htm> - plastická chirurgie (nejen prsu)
<http://www.svetmodelek.cz/> - jedna z mnoha stránek ze světa modelingu

Dopravní výchova

<http://www.mdcz.cz/cs/> - oficiální stránky Ministerstva dopravy

<http://www.nadacebesip.cz/> - stránka nadace Besip

<http://www.czechradar.cz/> - společnost zabývající se zlepšením situace silniční dopravy a její bezpečnosti

<http://www.bezpecnamesta.cz/> - projekt, který si klade za cíl vést řidiče k dodržování předpisů

<http://www.theaction.eu> - divadelní představení pro žáky studenty ZŠ a SŠ s tematikou dopravní

<http://www.domluvme-se.cz/> - o alkoholu za volantem

Vzdělávání : [www.rozcestníky](http://www.rozcestniky.cz/)

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/prevence-ptj> - portál Ministerstva školství - oddělení prevence

<http://www.varianty.cz/> - texty, materiály, metody, články, zkušenosti ...atd

<http://casopisy.portal.cz/pd//> - portál časopisu psychologie

<http://ucitelske-listy.ceskaskola.cz/> - Učitelé listy - web o změnách ve vzdělávání

<http://spp.ippp.cz/> - projekt ŠPP - školní poradenské pracoviště (samostudium, materiály ...)

<http://www.rvp.cz/> - metodika, příklady, ŠVP a další manuály, informace a trendy ...atd

www.kapezet.cz

<http://www.prevence-praha.cz/>

www.poradenskecentrum.cz/